

OPSAMLING PÅ LOKALDIALOG 21. AUGUST 2024 SOLCELLER & SAMFUNDSANSVAR - DEMOKRATI & DELTAGELSE

Faxe Kommune har i de seneste 6 år oplevet en markant stigning i ansøgninger om opstilling af store solcelleanlæg i det åbne land. Det skaber både interesse og bekymring blandt kommunens medborgere.

Byrådet i Faxe Kommune sendte i juni Kommuneplantillæg 23, som indeholder retningslinjer for store solcelleanlæg i det åbne land, i høring. Byrådet valgte at undlade at holde borgermøder som en del af høringsprocessen.

Lokallisten for hele Faxe Kommune tog derfor initiativ til at samle fagfolk, politikere, foreninger, opstillere og lokale medborgere til LOKALDIALOG for at belyse emnet, lytte til hinanden, høre medborgernes stemmer og (gen)starte dialogen.

Den uafhængige Tænketaank Kraka præsenterede deres analyse af de økonomiske og miljømæssige konsekvenser af solcelleanlæggene i kommunen. De fremhævede bl.a. udfordringerne med kompensation til naboer, påvirkningen af ejendomsværdier, og behovet for politisk retning, klare retningslinjer og gennemsigtige beslutningsprocesser. Lektor Sofie Paludan talte om demokrati, deltagelse og beskyttelse af mindretal. Der var spørgsmål & debat i salen.

Et panel bestående af lokale beslutningstagere: borgmester Ole Vive (V), borgmesterkandidat Camilla Meyer (A), formand for PKU, René Tuekær (L), formand for TMU, Dorthe Egede Borg (V) og ormand for 17,4 udvalget for Grøn Omstilling, Thomas Spange (Ø) delte deres perspektiver på emnet demokrati & deltagelse og solceller & samfundsansvar.

LOKALDIALOG var moderet af Sofie Paludan (L) og Line Mørkegaard (L)

Denne opsamling samler de væsentligste anbefalinger fra arrangementet og de mange spørgsmål, der blev stillet af engagerede medborgere. Vi håber, at opsummeringen vil inspirere og skabe et bedre grundlag for den videre dialog om solcelleanlæg i Faxe Kommune. Opsamling og spørgsmål videresendes til byrådet.

LO

KAL

DIA

LOG

EN HYLDEST TIL LOKALDEMOKRATIET

OPLÆG,
DEBAT
& DIALOG

VI ØNSKER EN DEBAT
DER INKLUDERER OG
FLYTTER NOGET

---

21. AUGUST 2024
LOKALISTEN FOR
HELE FAXE KOMMUNE

LOKALDIALOG

21. AUGUST 2024

HVAD KENDETEGNER DIALOG?

Dialog er kendetegnet ved en gensidig og ligeværdig udveksling i en samtale. Man skiftes til at have ordet, og man lytter på skift til hinanden. Man forsøger gensidigt at forstå hinandens ideer og synspunkter, og begges/alles synspunkter bidrager på lige fod. Den største fordel ved dialog i en gruppe er, at den aktiverer den kollektive kreativitet i gruppen, hvilket fører til et bedre beslutningsgrundlag og bedre beslutninger.

Ved en debat udveksler man også synspunkter, men her er indstillingen mere, at der findes “rigtige” og “forkerte” holdninger – og en debat kommer nemt til at handle om at “overbevise” de andre deltagere om rigtigheden af ens holdninger. Lytte processen går herved tabt.

LOKALDIALOG

21. AUGUST 2024

HAL KOCK: DEMOKRATI

"I det store og hele findes der kun to veje til at finde denne løsning [på konflikten mellem forskellige interesser]: Man kan slå sig til rette, hvilket vil sige, at det bliver den stærkeres vilje, som råder; således går det til i junglen; ofte er det imidlertid vanskeligt at se forskel på menneskers og jungledyrs optræden. Man kan tale sig til rette, hvilket vil sige, at man gennem en samtale mellem de stridende parter søger at få sagen alsidigt belyst, og at de samtalende parter virkelig bestræber sig for - det må ikke glemmes - gennem samtalen at nå til en rigtigere og rimeligere forståelse af konfliktens problem.

Dette er demokrati. Det er samtalen (dialogen) og dens gensidige forståelse og respekt, som er demokratiets væsen. Hvor dette glipper, vil man uvægerligt falde tilbage til magtkampen. Således forstået er demokratiet noget langt mere omfattende end en bestemt samfundsmæssig styreform".

ANBEFALINGER TIL BYRÅDET (1)

Demokrati & Inddragelse

Inklusion af alle berørte parter

Det er afgørende at sikre, at alle, der potentielt bliver påvirket af solcelleprojekter, høres aktivt. Det betyder også naboer, hvis ejendomspriser kan blive påvirket, eller som kan opleve andre gener.

En demokratisk beslutningsproces kræver gennemsigtighed og grundig høring, så alle stemmer bliver hørt og repræsenteret.

Gennemsigtighed & Forudsigelighed

Ved at lave en fast høringsmodel og krav om inddragelse af naboer og lokalsamfund i ansøgningens tidligste faser, kan vi skabe en forudsigelig proces, hvor investorer på forhånd kan identificere områder med færrest forventelige indsigelser. Dette fremmer både effektivitet og inddragelse.

Transparens i beslutningsprocessen styrker tilliden til demokratiet.

Samskabelse som model

Ved at udvikle og bruge en samskabelsesmodel, hvor beslutninger tages i fællesskab, og hvor resultatet afspejler, hvem der deltager, kan forskellige synspunkter blive taget i betragtning og integreret i beslutningsprocessen.

En minimumsmodel for inddragelse af berørte parter, er ikke værdig for et stærk lokalsamfund. Det kan vi gøre bedre i Faxe Kommune.

ANBEFALINGER TIL BYRÅDET (2)

Solceller & Samfundsansvar

Grøn omstilling med hensyn til Lokalsamfundet

Solcelleprojekter skal planlægges med stor omtanke for lokalsamfundet, så der tages hensyn til både klima, miljø, natur og lokale forhold. Herunder hensynet til dem der bor tættest på.

Kompensation til berørte parter skal indregnes i projekterne fra starten, så kommunen undgår fremtidige udgifter. Byrådet i Faxe bør stille krav om, at ansøgere beskriver hvordan de vil inddrage og kompensere naboer allerede i de indledende ansøgning. Grøn omstilling skal ikke betyde øget ulighed for dem der bor på landet.

Balance mellem Klima & Lokalsamfund

Selvom der er et presserende behov for grøn omstilling, må det ikke ske på bekostning af ulighed eller ødelæggelse af lokalsamfundets livskvalitet.

Solcelleprojekter bør lokaliseres, hvor de giver mindst mulig gene, f.eks. langs motorveje eller på tage, frem for i beboelsesområder.

Bæredygtig udvikling

I planlægningen af solcelleanlæg skal vi tage højde for biodiversitet, spildevandshåndtering, elnettets kapacitet og anlæggets CO₂-belastning i hele dets levetid.

Det er afgørende at finde en balance, så vi både kan imødekomme behovet for grøn energi og samtidig bevare vores natur og lokalsamfund.

SPØRGSMÅL TIL PANELET (1)

Hvilke (lokale) løsninger ser I som nødvendige for at sikre retfærdig compensation til de berørte borgere?

Hvilke retningslinjer og kriterier mener I bør være styrende for fremtidige solcelleprojekter i Faxe Kommune for at sikre både bæredygtighed og borgerinddragelse?

I hvilken grad mener I, at processen omkring planlægning og godkendelse af solcelleanlæg er tilstrækkeligt transparent? Hvilke skridt kan tages for at forbedre åbenheden og sikre, at alle relevante perspektiver bliver belyst?

Hvordan mener I, at vi kan sikre en mere reel og tidlig inddragelse af borgerne i beslutningsprocesserne omkring store solcelleanlæg

SPØRGSMÅL TIL PANELET (2)

Hvilke tiltag vil du foreslå for at forbedre borgerinddragelsen i beslutninger om solcelleanlæg?

Hvordan vil du sikre, at fremtidige solcelleprojekter både tilgodeser kommunens grønne mål og respekterer borgernes bekymringer?

Hvilke konkrete tiltag mener du, der skal til for at forbedre gennemsigtigheden i beslutningsprocesserne omkring solcelleanlæg?

Der er den seneste tid lokalt rejst bekymring om risiko for grundvandet og øget risiko for oversvømmelse fx ved skybrud. Hvilke miljømæssige hensyn mener du er vigtigst at overveje ved godkendelsen af store solcelleanlæg?

Hvordan ser du rollen af §17,4 udvalget i at fremme borgerinddragelse og sikre retfærdige løsninger i den grønne omstilling?

SPØRGSMÅL TIL PANELET (3)

Hvordan ser du balancen mellem at fremme grøn energi og beskytte lokalsamfundets interesser og miljø?

Byrådet har vedtaget en række politiske mål som bl.a. fremgår af Vision 2023, Kommuneplan 2021-2033 samt Klimaplan 2022-2050. Med de anlæg der allerede er etableret og planlagt, har Faxe Kommune allerede en væsentlig overproduktion af VE – også når man indregner fremtidigt forbrug mv. Faxe Kommune er allerede førende på Sjælland inden for produktion af grøn energi. Hvornår mener du, at vi har nået vores lokale mål for produktion af vedvarende energi?

Hvordan vil du sammen med resten af byrådet sikre, at de tekniske krav, miljøstandarder for solcelleanlæg og løfter givet i ansøgningsprocessen bliver overholdt?

Hvilke sociale og miljømæssige kriterier mener du, bør vægtes i planlægningen af nye solcelleanlæg?

Hvordan ser du rollen af §17,4 udvalget i at fremme borgerinddragelse og sikre retfærdige løsninger i den grønne omstilling?

SPØRGSMÅL TIL SALEN

HVILKE SPØRGSMÅL MANGER VI AT STILLE?

HVAD ER DINE VIGTIGSTE ANBEFALINGER
TIL BYRÅDET I FAXE KOMMUNE?

HVILKE (LOKALE) LØSNINGER SER DU SOM
NØDVENDIGE FOR AT SIKRE
RETFÆRDIG KOMPENSATION
TIL DE BERØRTE BORGERE?

HVORDAN KAN VI SIKRE EN REEL OG TIDLIG
INDDRAGELSE AF BORGERNE?

HVILKE ERFARINGER KAN VI TRÆKKE PÅ FOR
AT FORBEDRE INDDRAGELSEN?

SPØRGSMÅL OM DEMOKRATI & DELTAGELSE

1. Hvorfor giver byrådet så mange dispensationer til solcelleanlæggene?

2. Mængden af dispensationer der gives til etablering af store industrisolcelleanlæg/ændring fra landzone til industri er useriøs. Hvordan vil byrådet sætte mere fokus på det? Og kan I give et klart svar på, om et nej er gældende, eller om det kan ændres?

3. I Faxe Kommunes første samlede klima-, miljø- og naturpolitik står der blandt andet: "Naturen udgør en værdifuld ressource for kommunen i forhold til det gode liv, bosætning, turister og gæster, sundhed, rekreation og beskæftigelse" og har som en af hensigtserklæringerne blandt andet at "bevare det endnu uskadede". Hvordan balanceres dette, når ansøgninger om solcelleparker skal vurderes?

I de ansøgninger, jeg har læst, har ansøger – som sig hør og bør – afsnit om, hvordan det tænkes at tage hensyn til naturen og eventuelt også hvordan kommunikationen til naboer foregår/er foregået. Men hvordan vurderer I som politikere dette?

Når jeg læser sådanne afsnit, er de formulerede i meget overordnede og ukonkrete vendinger. Jeg tænker også, at det må være vanskeligt at gennemskue, idet sådanne hensyn ikke kan beskrives med tal og tekniske undersøgelsesresultater. Så hvordan kan jeg som borger forstå, at det er fokuspunkter, som I politikere giver opmærksomhed – og ikke at det bare bliver en tekst, som ansøger sikrer sig, at de skal have med i deres ansøgning?

SPØRGSMÅL OM KRAV TIL ANSØGNINGER

4. Vil I stille krav om, at ansøger beskriver deres overvejelser og tiltag ift. kompensation af naboer til det anlæg, de ønsker at ansøge om lokalplan for? Det kan Faxe Kommune godt skrive ind i retningslinjerne, selvom det ikke er et lovkrav.

5. Vil I sikre, at læbælter og beplantning er det første, der etableres, når lokalplanen for et solcelleanlæg er godkendt? Vil I stille krav om, at beplantningen er mindst 0,5-1 meter, når etablering af anlægget påbegyndes?

6. Vi oplever gang på gang, at ansøger skriver ting i sin ansøgning der ikke er rigtige. Vi oplever, at hverken administration eller byråd reagerer på at der er faktuelle fejl i ansøgninger. Vi oplever at processen bliver sat i gang pba forkerte oplysninger.

Hvordan vil byrådet fremover sikre, at der sker en grundig gennemgang og verifikation af ansøgernes oplysninger, inden der træffes beslutninger, og hvad vil I gøre for at tage ansvar, hvis det viser sig, at beslutninger er baseret på faktisk forkerte oplysninger i ansøgninger?

SPØRGSMÅL OM NABOER & LOKALOMRÅDETS INTERESSER (1)

7. Ingen ved om de får erstatning som nabo til et stort solcelleanlæg. Processen tager flere år. Man kan ikke sælge sit hus. Man kan ikke tage lån i sin bolig. Man ved ikke, om man er købt eller solgt. Hvem bekymrer sig om de borgere, der står i den situation I skaber? Hvordan kan jeg konkret se, at mit byråd også har blik for naboer og lokalområder?

8. Overkompensation vil fremme positiviteten for at blive nabo til et anlæg. Vi ved at der er stor økonomisk gevinst ved anlæggene. Hvordan vil kommunen påvirke investorerne til at (over)kompensere naboerne?

9. Hvor lang skal sagsbehandlingstiden være fra ansøgning til beslutning om lokalplan for et solcelleanlæg? Hvor lang tid mener I, at det er rimeligt, at der skal gå, før man som nabo kender sin økonomi?

10. Der er forskel på, hvad et anlæg betyder for lokalområdet og for de nærmeste naboer. Hvordan vil I tage højde for det?

SPØRGSMÅL OM NABOER & LOKALOMRÅDETS INTERESSER (2)

11. Hvordan forholder I jer til, at borgere i Faxe Kommune ender i store økonomiske problemer pga. de beslutninger, I har taget som politikere ang. opstilling af solceller nær de små landsbyer. Den nuværende kompensationsordning har ikke givet de ramte familier nogen erstatninger for tabt ejendomsværdi. Tværtimod oplever flere store usikkerheder vedr. deres boligøkonomi i fremtiden. Har I tænkt jer at hjælpe de ramte familier, eller må de bare klare sig selv? (Ifølge Takseringsmyndighedens oversigt over compensationer i Faxe Kommune er der stadig kun tre, som har modtaget erstatning pga. solceller).

12 Der bliver talt meget om, at solcelleanlæggene kommer lokalsamfundene til gode. Men nu har Faxe Kommune adskillige hektar med solceller, og hvor er det, de er kommet os borgere til gode? Oplevelsen fra mange er, at de ødelægger mere, end de gavner, og at pengene mest er til gavn for investorerne.

13. Hvad går pengene til fra de bidrag, som solcelleanlæggene giver til Faxe kommunekasse? Det kan jo ikke nytte noget, at man opstiller kæmpe anlæg uden for Haslev, Faxe og Rønnede, hvis pengene går til projekter i byerne, mens os, der rammes, må lide hårdt på økonomien.

SPØRGSMÅL OM MILJØBESKYTTELSE & BEPLANTNING

14. Hvor meget vægter naturen i den grønne omstilling? Skal den gode landbrugsjord dyrkes eller udtages?

15 Læhegn fra anlæggene tager udsigten til naturen, som vi er kendt for i Faxe. Unikke landskaber bør bevares. Hvordan vil I sikre det?

16. Hvor mange hektar skal plastres til med solcelleanlæg?

17. Det fremgår i klimaplanen for Faxe Kommune, at landbrugets grønne omstilling blandt andet, foruden øget skovareal i kommunen, skal ske igennem mere økologisk landbrugsdrift. Det fremgår også, at Faxe Kommune vil underbygge dette ved at efterspørge økologiske varer.

Gør Faxe Kommune nok for at understøtte økologisk landbrugsdrift og den grønne omstilling af landbruget?

SPØRGSMÅL OG BEKYMRING OM FORURENING

18. Der bør også være fokus på de miljømæssige konsekvenser. Ikke kun på indtægter og store tilskud til etablering af solcelleanlæg på marker. Der bør også være fokus på bedre udnyttelse af arealer på bygningers tage osv.

19. Der er bl.a. PFAS i solcellepanelerne. Hvordan sikrer man, at materialerne bliver genanvendt?

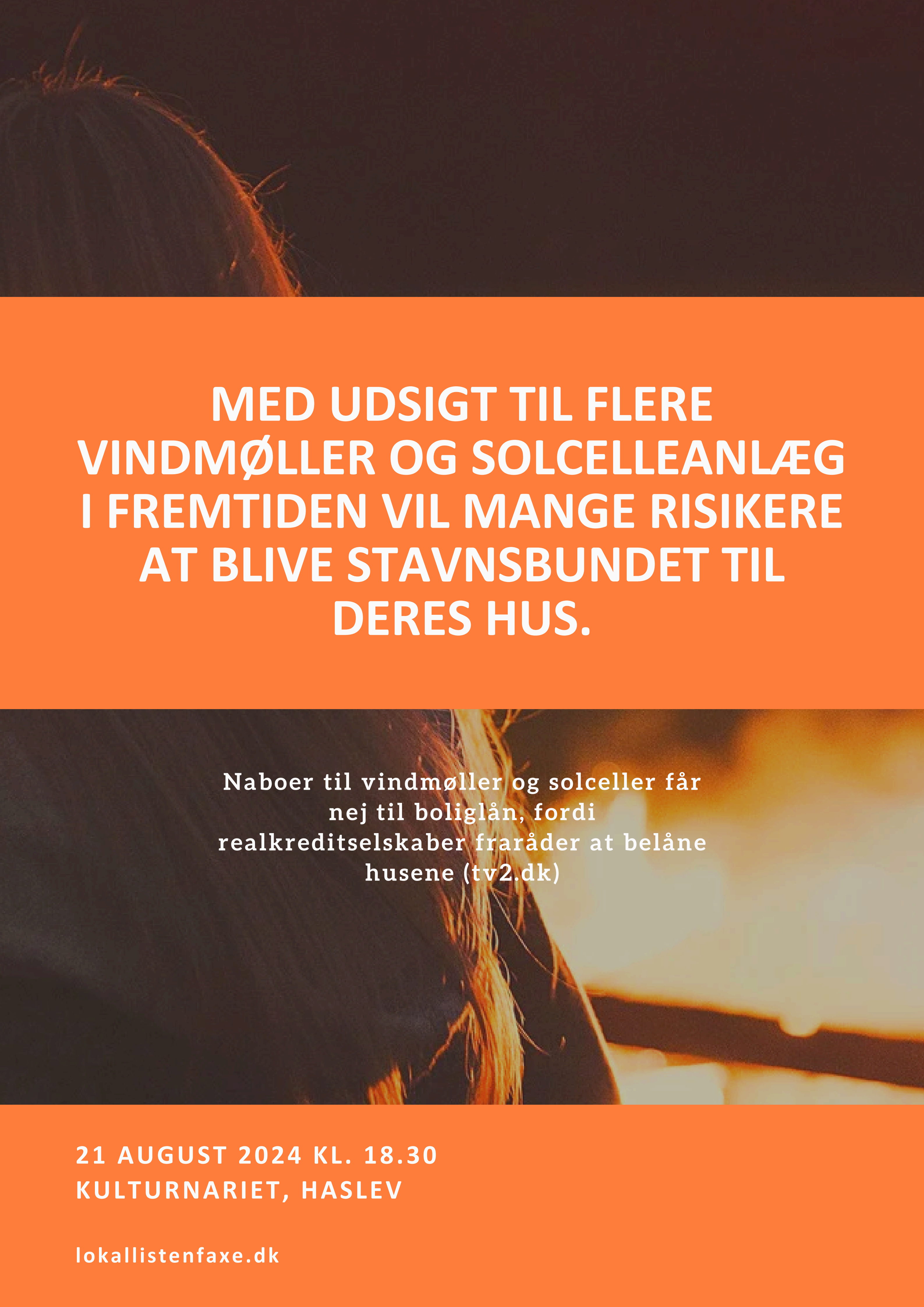
20. Er grundvandsbeskyttelse et miljømål for Faxe Kommune?

21. Den 16. januar 2023 besluttede TMU under punkt 2 "Godkendelse af mål for særlige indsatser vedrørende Faxe Spildevand". Punktet omhandler Faxe Kommunes ønske om, at Faxe Spildevand gør en særlig indsats for at sikre et bedre vandmiljø i Faxe Kommune. Det ene specifikke ønske fra Faxe Kommune er at begrænse forurening med PFAS fra spildevandsslam, der spredes på landbrugsjord. Der er bevis for, at solcellepaneler indeholder både PFAS og tungmetaller. Løbende international forskning peger på, at der fra disse solcelleanlæg er stor risiko for forurening med disse uønskede tungmetaller og evigheds kemikalier til miljøet og grundvandet.

Faxe Kommunes klimaplan 2022-2050. Under natur og miljø står der: "Vi skal forsøge at afkoble økonomisk vækst fra forringelse af miljøet". Såfremt solcelleindustri anlæg forurener den fremtidige landbrugsjord, de er opsat på, miljøet og grundvandet, kan man vel med rette argumentere for, at da en fortsat økonomisk vækst ikke sker uden udbygning af energiproduktion heriblandt solcelleanlæg.

Arbejder Faxe Kommune da imod vores egen klimaplan ved at godkende lokalplaner for opsætning af solcelleanlæg på landbrugsjord?

**MED UDSIGT TIL FLERE
VINDMØLLER OG SOLCELLEANLÆG
I FREMTIDEN VIL MANGE RISIKERE
AT BLIVE STAVNSBUNDET TIL
DERES HUS.**

Naboer til vindmøller og solceller får
nej til boliglån, fordi
reakreditselskaber fraråder at belåne
husene (tv2.dk)

**21 AUGUST 2024 KL. 18.30
KULTURNARIET, HASLEV**

lokallistenfaxe.dk

RISIKO FOR

**OVERSVØMMELSE
& GRUNDVAND?**

**HVILKE MILJØMÆSSIGE HENSYN ER VIGSTIGST AT
OVERVEJE VED GODKENDELSEN AF STORE
SOLCELLEANLÆG?**

- HELE IDEEN ER JO, AT GRØN
OMSTILLING SKAL VÆRE ATTRAKTIV,
EN VINDERSAG FOR ALLE.
MODELLEN ER ET EKSEMPEL PÅ,
HVORDAN MAN KAN FORDELE
OPSTILLERNES OVERNORMALE
PROFIT

PETER MOGENSEN,
DIREKTØR I TÆNKETANKEN KRAKA

- JEG MENER, VI SKAL
KOMPENSERES PÅ BAGGRUND AF EN
VURDERING AF, HVAD HUSET VILLE
KUNNE SÆLGES FOR UDEN
SOLCELLEANLÆGGET, OG HVAD VI
SÅ VIL KUNNE SÆLGE DET FOR MED
SOLCELLEANLÆGGET TIL NABO. DET
VÆRDITAB ER DEN KOMPENSATION,
JEG MENER, VI SKAL HAVE.

BORGER, FAXE KOMMUNE